

หลักเกณฑ์การพัฒนาบุคลากรของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ภายใต้แผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) และแผนการปฏิรูปประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) กำหนดให้ต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นให้กำลังคนภาครัฐมีสมรรถนะสูง มีความสามารถ มีทักษะ และสมรรถนะที่ทันสมัย ปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ และยึดมั่นในคุณธรรม รวมถึงพัฒนาภาวะผู้นำในทุกระดับให้มีขีดความสามารถสูง มีความรับผิดชอบ

การพัฒนาบุคลากรภาครัฐเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้องค์กรภาครัฐสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศภายใต้บริบทความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของการพัฒนาที่ต้องเน้นให้บุคลากรภาครัฐเรียนรู้และพัฒนาตนเอง การสร้างระบบนิเวศที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาที่ยืดหยุ่น ต่อเนื่อง พร้อมปรับให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง รวมถึงการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานเรียนรู้และพัฒนา เพื่อเร่งการเสริมสร้างศักยภาพและประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรภาครัฐ

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การพัฒนาบุคลากรเพื่อให้บุคลากรได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง ให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมทันต่อเหตุการณ์ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ทักษะคิดที่ดี นำการเปลี่ยนแปลงด้วยการสร้างนวัตกรรม และการตอบสนองประชาชนและส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาทรัพยากรบุคคล (Human Resource Development : HRD) คือ กรอบและกระบวนการในการพัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรสามารถยกระดับกรอบความคิด (Mindset) และความสามารถในด้านต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งมีความพร้อมในการเติบโตตามเส้นทาง โดยกระบวนการในการพัฒนาบุคลากรอาจดำเนินการได้หลายวิธี อาทิ

๑. การปฐมนิเทศ
๒. การฝึกอบรม
๓. การศึกษา ดูงานนอกสถานที่
๔. การประชุมหรือการสัมมนา
๕. การสอนงาน การถ่ายทอดประสบการณ์
๖. การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้จากการทำงานจริง และการเรียนรู้จากการได้รับข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

เพื่อให้การบริหารงานบุคลากรของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ประเด็นปฏิรูปที่ ๕ ระบบการบริหารงานบุคคลที่สามารถดึงดูด สร้าง และรักษาคณะคนเก่งไว้ในภาครัฐ และแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี กลยุทธ์ที่ ๖ การพัฒนาเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพและสร้างความต่อเนื่องในการดำรงตำแหน่ง (Career Path) โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ออกประกาศ อ.ก.พ. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง แนวทางการกำหนดเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพข้าราชการฯ เพื่อแสดงถึงแนวทางในการกำหนดลำดับความก้าวหน้าในการเลื่อนตำแหน่ง และเป็นการเตรียมความพร้อมของข้าราชการทั้งในสังกัดส่วนกลางและส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจึงได้นำแนวทางตามประกาศฯ ดังกล่าวมากำหนดเป็นหลักเกณฑ์ในการพัฒนาบุคลากร โดยแบ่งออกเป็นระดับต่างๆ ดังนี้

๑. การพัฒนาบุคลากรบรรจุใหม่ (ข้าราชการ/พนักงานราชการ/พนักงานกองทุน)

การพัฒนาผู้ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อให้รู้ระเบียบแบบแผนของทางราชการ หลักและวิธีการปฏิบัติราชการ รวมทั้งบทบาทหน้าที่ และภารกิจของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๒. การพัฒนาบุคลากรระดับปฏิบัติงาน

ประกอบด้วย ข้าราชการระดับปฏิบัติงาน/ปฏิบัติการ ชำนาญงาน/ชำนาญการ พนักงานราชการ/พนักงานกองทุน

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้ให้ความสำคัญกับบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน จึงกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากร เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะในการทำงาน และให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบัน ดังนี้

๑. การฝึกอบรม ซึ่งกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการต้องจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับประกาศ อ.ก.พ. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่องแนวทางการกำหนดเส้นทางในสายอาชีพข้าราชการ

๒. การศึกษาดูงาน เพื่อให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีโอกาสศึกษาดูงาน สามารถพัฒนาความคิด พุดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และสามารถนำความรู้ประสบการณ์มาปรับใช้ในการทำงานได้

๓. การพัฒนาทักษะความชำนาญ เป็นแนวทางหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งหากบุคลากรได้รับการพัฒนาทักษะเฉพาะด้านสำหรับใช้ในการทำงานของแต่ละสายงานให้มีความชำนาญ จะสามารถพัฒนาศักยภาพและระบบงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๔. การส่งเข้าอบรมร่วมกับสถาบันที่มีการจัดฝึกอบรมเฉพาะด้าน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในงานที่เกี่ยวข้อง และเพิ่มพูนทักษะความชำนาญในการปฏิบัติงาน

สำหรับการพัฒนาข้าราชการระดับปฏิบัติงาน/ปฏิบัติการ ข้าราชการ/ชำนาญการ ตามประกาศ
อ.ก.พ. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่องแนวทางการกำหนดเส้นทางในสายอาชีพ
ข้าราชการ ได้กำหนดหลักสูตรดังนี้

หลักสูตรหลัก

- ปฐมนิเทศข้าราชการใหม่
- หลักสูตรนักพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.)
- การเป็นข้าราชการที่ดี

หลักสูตรรอง

- ทักษะทางการคิด
- ความฉลาดทางอารมณ์
- การวางแผนปฏิบัติการโครงการและการดำเนินการตามแผน
- เทคนิคการนำเสนอ
- มนุษย์สัมพันธ์ในการทำงาน

๓. การพัฒนาบุคลากรระดับบริหาร เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาปรับปรุง
กระบวนการทำงาน บริหารงานให้บรรลุเป้าหมาย นำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

๑. **ระดับชำนาญการพิเศษ (หัวหน้าฝ่าย/กลุ่ม)** ประกอบด้วยหลักสูตรดังนี้

หลักสูตรหลัก

หลักสูตรนักบริหารการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (นพม.)

หลักสูตรรอง

- การเปลี่ยนแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ
- การบริหารความเสี่ยง
- ภาวะผู้นำ
- Design thinking / Strategic thinking / Systematic thinking

๒. **ระดับอำนวยการต้น/สูง/เชี่ยวชาญ** ประกอบด้วยหลักสูตรดังนี้

หลักสูตรหลัก

หลักสูตรผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (นปส.) หรือเทียบเท่า

หลักสูตรรอง

- การสอนงาน
- การบริหารงบประมาณและการเงิน
- การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่
- การบริหารการเปลี่ยนแปลง
- กลยุทธ์การบริหารจัดการองค์กร
- กลยุทธ์การบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

นอกจากหลักสูตรหลัก และหลักสูตรรองข้างต้น การพัฒนาบุคลากรตามเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ (Career Path) ยังได้กำหนดหลักสูตรเสริม ให้ข้าราชการทุกระดับต้องเข้ารับการอบรมเรียนรู้ด้วยตนเองและพัฒนาตนเอง เพิ่มพูนความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงาน และสร้างทัศนคติที่ดี ซึ่งกำหนดวิธีการอบรมหลักสูตรเสริมให้ส่วนราชการเป็นผู้จัดอบรมหลักสูตรเสริมด้วยตนเอง หรือรู้ด้วยตนเองจากระบบการเรียนรู้ทางไกล (e – learning) ของเครือข่ายสำนักงาน ก.พ. (OCSC LearningPortal) หรือส่งบุคลากรเข้าอบรมสถาบันฝึกอบรมภายนอก ซึ่งได้กำหนดหลักสูตรเสริมไว้ดังนี้

๑. การเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท	๑๔. การบริหารความขัดแย้ง
๒. การจัดทำแผนปฏิบัติงาน	๑๕. การทำงานร่วมกันแบบออนไลน์
๓. การสร้างเครือข่าย	๑๖. การใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล
๔. เศรษฐกิจพอเพียง	๑๗. การใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคงปลอดภัย
๕. สิทธิมนุษยชน	๑๘. การจัดการและวิเคราะห์ข้อมูล
๖. การวางแผนกลยุทธ์	๑๙. การใช้งานคอมพิวเตอร์
๗. การเจรจาต่อรอง	๒๐. การใช้งานอินเทอร์เน็ต
๘. กระบวนการวิเคราะห์และแก้ปัญหา	๒๑. การใช้งานเพื่อความมั่นคงปลอดภัย
๙. การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน	๒๒. การใช้โปรแกรมประมวลผลคำ
๑๐. การสื่อสารเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	๒๓. การใช้โปรแกรมตารางคำนวณ
๑๑. เทคนิคการนำเสนอ	๒๔. การใช้โปรแกรมนำเสนอ
๑๒. การบริหารกระบวนการสร้างนวัตกรรม	
๑๓. การบริหารการเปลี่ยนแปลง	